

Силабус навчальної дисципліни Економічна теорія

підготовки бакалавра

(назва освітнього ступеня)

спеціальності **122 «Комп'ютерні науки»**

(назва спеціальності)

освітньо-професійної програми **«Комп'ютерні науки»**

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська
Факультет	Інформаційних технологій та механічної інженерії
Кафедра	Економічної теорії та права
Контакти кафедри	Вул. Чернишевського, 24а, каб. В-403 - кафедра
Викладачі-розробники	к.т.н., доц. Шевцова С. А.
Контакти викладачів	0965459138, shevtsova.svetlana@365.pgasa.dp.ua
Розклад занять	https://pgasa.dp.ua/department/ekonomteor/
Консультації	https://pgasa.dp.ua/department/ekonomteor/

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Економічна теорія» орієнтована на системне вивчення та засвоєння студентами теоретичних основ сучасної ринкової економіки, законів її розвитку та функціонування. Розглядаються закони розвитку економічних систем, діяльність економічних суб'єктів, спрямована на ефективне господарювання в умовах обмеженості ресурсів з метою задоволення потреб суспільства. Важливе місце в навчальному курсі відведено вивченню макроекономічних проблем функціонування національної економіки, в тому числі фінансово-бюджетної, податкової, кредитно-банківської, фіскальної та монетарної політики. Окремим розділом курсу вивчаються закономірності сучасної світової економіки в умовах її зростаючої глобалізації.

	Години	Кредити	Семестр
			IV
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90
лекції	30		30
лабораторні роботи			
практичні заняття			
Самостійна робота, у т.ч:	60		60
підготовка до аудиторних занять	34		34
підготовка до контрольних заходів	2		2
виконання курсового проекту або роботи	1		
виконання індивідуальних завдань			
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	24		24
підготовка до екзамену			
Форма підсумкового контролю			залік

Мета дисципліни: формування у майбутніх спеціалістів економічного мислення, яке спирається на глибоке знання економічних законів та господарського механізму їх впливу, використання передового досвіду для підвищення ефективності національного виробництва в умовах наростаючої обмеженості ресурсів.

Завдання дисципліни: засвоєння студентами фундаментальних основ функціонування ринкової економіки і в першу чергу законів попиту, пропозиції та

конкуренції, а також вивчення законів, принципів та суперечностей розвитку економічних відносин у суспільстві на мікро-, макро- і світовому рівнях.

Пререквізити дисципліни: «Політологія», «Соціологія», «Філософія».

Постреквізити дисципліни: Набуті знання з дисципліни «Основи ринкових відносин» можуть бути використані при вивченні наступних дисциплін «Основи охорони праці та цивільного захисту», «Теорія прийняття рішень», «Системний аналіз», «Представлення знань в інформаційних системах», і у подальшій професійній діяльності.

Компетентності (відповідно до освітньо-професійної програми «Комп'ютерні науки» СВО ПДАБА 1226 – 2021):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК13. Здатність діяти на основі етичних міркувань.

ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК2. Здатність до виявлення статистичних закономірностей недетермінованих явищ, застосування методів обчислювального інтелекту, зокрема статистичної, нейромережевої та нечіткої обробки даних, методів машинного навчання та генетичного програмування тощо.

СК3. Здатність до логічного мислення, побудови логічних висновків, використання формальних мов і моделей алгоритмічних обчислень, проектування, розроблення й аналізу алгоритмів, оцінювання їх ефективності та складності, розв'язності та нерозв'язності алгоритмічних проблем для адекватного моделювання предметних областей і створення програмних та інформаційних систем.

СК5. Здатність здійснювати формалізований опис задач дослідження операцій в організаційно-технічних і соціально-економічних системах різного призначення, визначати їх оптимальні розв'язки, будувати моделі оптимального управління з урахуванням змін економічної ситуації, оптимізувати процеси управління в системах різного призначення та рівня ієрархії.

СК6. Здатність до системного мислення, застосування методології системного аналізу для дослідження складних проблем різної природи, методів формалізації та розв'язування системних задач, що мають суперечливі цілі, невизначеності та ризику.

Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми «Комп'ютерні науки» СВО ПДАБА 1226 – 2021):

ПР1. Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук.

ПР3. Використовувати знання закономірностей випадкових явищ, їх властивостей та операцій над ними, моделей випадкових процесів та сучасних програмних середовищ для розв'язування задач статистичної обробки даних і побудови прогнозних моделей.

ПР8. Використовувати методологію системного аналізу об'єктів, процесів і систем для задач аналізу, прогнозування, управління та проектування динамічних процесів в макроекономічних, технічних, технологічних і фінансових об'єктах.

ПР16. Розуміти концепцію інформаційної безпеки, принципи безпечного проектування програмного забезпечення, забезпечувати безпеку комп'ютерних мереж в умовах неповноти та невизначеності вихідних даних.

ПР19. Знати історію та зміст найважливіших моральних та естетичних положень.

ПР20. Будувати зв'язки та відносини з людьми, враховувати точку зору колег, розуміти інших людей, виражати довіру команді, визнавати свої помилки, уникати та запобігати конфліктам, стримувати особисті амбіції. Здійснювати підбір і підготовку інформації та задач проектній команді, ставити цілі і формулювати завдання для реалізації проектів і програм. Реалізовувати систему моральних стосунків у професійній діяльності.

ПР21. Вміння враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень.

ПР23. Застосовувати базові професійні і наукові знання в галузі соціально-гуманітарних та економічних наук у пізнавальній та професійній діяльності.

ПР24. Здатність використовувати знання з історії і теорії архітектури та споріднених мистецтв, а також з технічних та гуманітарних наук.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Загальні основи економічної теорії					
Економічна теорія: предмет і методи дослідження господарської діяльності	6	2			4
Економічний зміст власності і форми її реалізації	6	2			4
Фактори і результати товарного виробництва	6	2			4
Форми та системи суспільного виробництва	12	4			8
Ринок: сутність, функції, види, структура	12	4			8
Еволюція ринкових відносин та конкуренція	6	2			4
Мікроекономіка	6	2			4
Підприємництво у ринковій економіці	6	2			4
Доходи	6	2			4
Відтворення та економічні кризи	6	2			4
Макрорегулювання економіки	12	4			8
Світове господарство.	6	2			4
Разом за змістовим модулем 1	90	30			60
Всього годин	90	30			60

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

	Назва теми	Посилання
1	Зародження та розвиток економічних знань. Передісторія економічної науки: економічна думка Стародавнього світу і доби середньовіччя. Економічна думка Київської Русі. Основні напрями сучасної економічної науки: неокласицизм, інституціоналізм,	[1]

2	кейнсіанство. Економічна думка в Україні. Теорія прав власності. Трансформація відносин власності в Україні. Роздержавлення та приватизація. Форми реалізації власності та оптимізації особистих, колективних та суспільних економічних інтересів. Протиріччя та сполучення економічних інтересів.	[2]
3	Принцип обмеженості ресурсів. Шляхи підвищення ефективності використання основного капіталу. Результати виробництва. Економічне благо і його форми. Матеріальне виробництво і матеріально-речові блага. Нематеріальне виробництво і духовні, інтелектуальні, інформаційні блага. Поняття багатства. Економічні показники ефективності товарного виробництва.	[4]
4	Форма вартості: проста, повна, загальна, грошова. Закон вартості, його сутність і функції. Функції грошей. Інфляція.	[6]
5	Інфраструктура ринку, її суть, призначення і основні елементи. Ринок засобів виробництва. Споживчий ринок, фінансовий ринок, ринок робочої сили. Становлення ринкових відносин в Україні. Закон попиту та пропозиції. Ринкова рівновага і механізми її досягнення.	[7]
6	Негативний вплив монополізації виробництва та антимонопольне регулювання. Особливості конкуренції в умовах регульованого ринкового господарства.	[8]
7	Дрібний, середній і великий бізнес. Система маркетингу: принципи, методи та види маркетингу. Менеджмент: принципи, функції та моделі менеджменту.	[10]
8	Економічна роль і умови розвитку підприємництва. Організаційно-правові форми підприємництва. Види підприємництва. Особливості розвитку підприємництва в Україні.	[12]
9	Формування ставок заробітної плати в умовах недосконалої конкуренції: монополії, олігополії, впливу профспілок, держави. Величина земельної ренти і фактори, що її визначають.	[13]
10	Теорії циклів. Технологічний цикл розвитку та технологічна криза. Особливості економічної кризи в Україні. Антициклічне регулювання економіки.	[14]
11	Економічні функції держави. Сукупна пропозиція та сукупний попит. Взаємозв'язок інфляції і безробіття. Крива Філіпса. Антиінфляційна політика держави. Еволюція становлення макрорегулювання. Сутність державного регулювання економіки. Система економічного впливу на макропропорції: монетарна (кредитно-грошова) політика, фіскальна (податково-бюджетна) політика, ціноутворення, цільові програми, прогнозування.	[16]
12	Характеристика сучасного світового господарства. Світова інфраструктура. Сучасний валютний механізм. Міжнародна економічна інтеграція і її основні форми. Міжнародне регулювання економічного розвитку. Міжнародні економічні організації.	[17]

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

З курсу «Економічна теорія» передбачено 1 змістовий модуль «Загальні основи економічної теорії». Форма контролю змістового модуля – письмова контрольна робота. Для проведення контрольної роботи розроблено варіанти завдань, приблизно одного рівня складності.

Структура завдання складається з питань наступних типів:

1. Теоретичне питання. Оцінюється у 30 балів.
2. 10 питань на засвоєння термінів та понять. Оцінюється у 10 балів.

3. 10 тестів. Оцінюється у 20 балів.
4. 2 задачі. Оцінюється у 40 балів (кожна задача 20 балів).

Максимальна оцінка за виконання контрольної роботи становить 100 балів.

При виконанні контрольної роботи, 30 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу;

29-20 балів отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак при цьому допустили деякі неточності у розкритті окремих економічних категорій, які суттєво не впливають на загальне розуміння суті курсу;

19-10 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але недостатньо або поверхово розкрили більшість його окремих положень, допустивши при цьому окремі помилки, які вказують на недостатнє розуміння суті курсу;

9-0 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому суттєві помилки, які вказують на повне незрозуміння суті курсу.

Кожна правильна відповідь на тест другого завдання дає 1 бал;

У відповідях на тести третього завдання кожна правильна відповідь дає 2 бали.

За розв'язання задачі студент може отримати:

20 балів (розв'язано правильно);

19-10 балів - визначено хід розв'язання, допущено помилку у розрахунках;

9-0 балів - частково визначено хід розв'язання, не зроблено розрахунків.

Враховуючи названі критерії оцінки знань, студент отримує у сумі ту кількість балів, яка відображає рівень виконання завдання.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається за результатами виконання завдань змістового модуля 1.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Студент, який пропустив лекції з поважних причин, повинен показати лектору довідку (копію), яка це засвідчує. Пропущені лекції повинен законспектувати і показати викладачеві у призначений додатково викладачем час.

Пропущені лекції без поважних причин, якщо вони систематичні, студент відпрацьовує формуванням конспекту лекції. Контрольну роботу пропущеного поточного контролю (ПК) студент обов'язково повинен написання у призначений додатково викладачем час.

Кожен зі студентів в своїй діяльності, в процесі навчання, повинен дотримуватись принципів академічної доброчесності, які містяться в Кодексі доброчесності ДВНЗ ПДАБА від 5.07.2018 р.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

– самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

– посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;

Неприйнятними у навчальній, викладацькій та науковій (творчій) діяльності для студентів та співробітників Академії є: академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

В разі, якщо виникають випадки порушення поведінки в аудиторії з боку студента до нього застосовується методи виховного та адміністративного впливу в передбаченому в академії порядку.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник/ За ред. В.Д. Базилевича.- К.: Знання, 2007.
2. Гальчинский А.С., Єщенко П.С., Палкін Ю.І. Основи економічної теорії: Підручник.- К.: «Вища школа», 1995.
3. Економічна теорія: Макро- і мікроекономіка. Навчальний посібник/ За ред. З.Г. Ватаманюка, С.М. Панчишина. – К.: ВД «Альтернативи», 2001.
4. Економічна теорія: Підручник/ За ред. В.М. Тарасевича.- Київ: Центр навчальної літератури, 2006.
5. Економічна теорія: Політекономія: Підручник/ За ред. В.Д. Базилевича.- К.: Знання-Прес, 2007.
6. Економічна теорія. Посібник вищої школи (Воробйов Є.М., Гриценко А.А., Лісовицький В.М., Соколов В.М.)/ Під загальною редакцією Воробйова Є.М. – Харків-Київ, 2003.
7. Мікроекономіка: Підручник/ За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2008.
8. Мочерний С.В., Мочерна Я.С. Політична економія: Навч. Посіб.- 2-ге вид., випр. і доп.- К.:Знання, 2007.
9. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Підручник/ Г.Н. Климко, В.П. Нестеренко, Л.О. Каніщенко та ін.- К.: Вища шк.- Знання, 1997.
10. Основи економічної теорії/ С.В. Мочерний, С.А. Єрохін, Л.О. Каніщенко та ін. – К.: ВЦ «Академія», 1997.
11. Основи економічної теорії: Підручник: У 2 кн. Кн.1: / За ред. Ю.В. Ніколенка. – К.: Либідь, 1998.
12. Пилипенко Г.М. Макроекономіка: Навч. посібник.- Д.: Національний гірничий університет, 2006.
13. Політекономія: Уч. посібник/ За ред. В.М. Хоменка. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2003.
14. Світова економіка: підручник/ А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін.- К.: Либідь, 2007.
15. Задоя А.А., Петруня Ю.Е. Основы экономики: Учеб. пособие – К: Вища шк., 1998.
16. Основы экономической теории: Учебник/ С.В. Мочерный, В.К. Симоненко, В.В. Секретарюк, А.А. Устенко; Под общ. ред. С.В. Мочерного. – К.: «Знання», КОО, 2000.
17. Петруня Ю.Е., Задоя А.А. Основы экономической теории: Учеб. пособие.- К.: Знання, 2008.
18. Хоменко В. М. Політекономія: Уч. посібник– Дніпропетровськ: ПДАБА, 2013.

Допоміжна

19. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Голос України. - 1996, 13 лип.
20. Про внесення змін до Конституції України: Закон України від 8 грудня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР України). – 2005. - №2. – Ст. 44.
21. Господарський кодекс України від № 1630-IX від 13.07.2021, ВВР, 2021, № 46, ст.378
4. Земельний кодекс України. № 1720-IX від 08.09.2021, ВВР, 2021, № 50, ст.394.
22. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції»// № 124-IX від 20.09.2019, ВВР, 2019, № 46, ст.295.
23. Закон України «Про оплату праці»// № 440-IX від 14.01.2020, ВВР, 2020, № 28, ст.188.
24. Закон України «Про підприємництво» № 143-IX від 02.10.2019, ВВР, 2019, № 46, ст.300.

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс] // Режим доступу: // www.rada.gov.ua
2. Державна служба статистики [Електронний ресурс] // Режим доступу: // www.ukrstat.gov.ua
3. Віртуальний читальний зал /Кафедри/Кафедра економічної теорії та права/Економічна теорія . – Режим доступу: <http://surl.li/cgrvq>

Розробник _____ _____ (Світлана ШЕВЦОВА)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ _____ (Наталя ВЕЛЬМАГІНА)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри економічної теорії та права

Протокол від «25» 08 2022 року №1

Завідувач кафедри _____ _____ (Надія КОБЗАР)